

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. M.**, bytom T., proti žalovaným **1/ Ing. V. Č.**, bytom L., **2/ E. Č.**, bytom L., **o určenie hranice a oplotenie pozemku**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 11 C 476/2000, o dovolaní žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2005 sp. zn. 5 Co 354/05 a uzneseniu z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaných proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2005 sp. zn. 5 Co 354/05 a uzneseniu toho istého súdu z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07 **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline uznesením z 28. októbra 2005 sp. zn. 5 Co 354/05 na odvolanie žalovaných potvrdil uznesenie Okresného súdu Martin z 8.7.2005 č.k. 11 C 476/2000-168, ktorým okresný súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a rozhodol o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že okresný súd dospel k správne mu záveru, že žalobca aj žalovaní boli v konaní úspešní v časti, a to každý približne v jednej polovici. O trovách prvostupňového konania rozhodol preto v súlade s ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Krajský súd v Žiline uznesením z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07 na odvolanie žalovaných odmietol ich odvolanie, ktorým napadli výrok o úprave uctárne

Okresného súdu Martin a potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým uložil povinnosť navrhovateľovi zaplatiť štátu náhradu trov konania vo výške 2.616,- Sk do 15 dní odo dňa právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a odporcom 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť štátu trovy konania vo výške 4.616,- Sk do 15 dní odo dňa právoplatnosti napadnutého rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že výrok, ktorým bola upravená uctáreň prvostupňového súdu na výplatu znalečného, je výrokom o vedení konania. Proti nemu preto odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p.), z ktorého dôvodu v tejto časti odvolanie žalovaných podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Pokiaľ ide o povinnosť účastníkov konania nahradiť trovy štátu uviedol, že pre záver, ktorý z účastníkov je povinný nahradiť štátu jeho trovy, je rozhodujúci výsledok sporu. Keďže v danom prípade mal každý z účastníkov len čiastočný úspech (každý približne v jednej polovici) a teda tomu zodpovedajúci rovnaký podiel neúspechu v konaní, obaja účastníci majú povinnosť uhradiť trovy štátu rovnakým dielom. Okresný súd preto správne zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 4.616,- Sk, ktorá predstavuje polovicu trov vynaložených štátom na náklady spojené so znaleckým dokazovaním.

Proti týmto uzneseniam krajského súdu podali včas dovolania žalovaní. Pokiaľ ide o uznesenie Krajského súdu v Žiline z 28. októbra 2005 sp. zn. 5 Co 354/05 navrhli rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež okresného súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie. V prípade uznesenia Krajského súdu v Žiline z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07 navrhli rozhodnutie krajského súdu a tiež okresného súdu zrušiť z dôvodu, že týmito rozhodnutiami bol porušený zákon. K prípustnosti dovolania uviedli, že ustanovenie § 214 O.s.p. nezakazuje nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania aj vo veciach vymenovaných v odseku 2 tohto zákonného ustanovenia. Skutočnosť, že pojednávanie netreba nariaďovať, treba brať z objektívneho hľadiska, to znamená, že zákonodarca mal na mysli, že toto zákonné ustanovenie je treba brať v celom kontexte ustanovení o trovách konania podľa toho ktorého konkrétneho prípadu, jednotlivo a zvlášť v súlade s ustanovením § 132 O.s.p. o hodnotení dôkazov. Pojednávanie by nebolo potrebné nariaďovať vtedy, keby nebolo treba objasniť niektoré okolnosti a aj vtedy, keby súdy konali počas celého konania dôsledne a prihliadli skutočne na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. To sa však v danej veci nestalo. Odvolací súd, napriek ich námietkam, v rámci rozhodovania o trovách konania nehodnotil dôsledne skutočnosti, ktoré boli podstatné a určujúce pre záver o tom, ktorý z účastníkov a v akom pomere bol v konaní úspešný. Ak by bol zopakoval dôkazy a keby sa vecou skutočne riadne zaoberal, došiel by k inému skutkovému záveru než súd prvého stupňa a z tohto dôvodu by aj zákonite musel

dospieť k inému rozhodnutiu o trovách konania. Odvolací súd teda tým, že nenariadil na prejednanie odvolania pojednávanie, konal protiprávne. Svojim postupom ukrátil žalovaných na ich právach na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a na spravodlivé súdne konanie zaručené Dohovorom v jeho čl. 6. Súčasne im odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolanie odôvodnili tiež tým, že prvostupňový a ani druhostupňový súd neprihliadali a nevšimli si okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoja v konaní. Naďalej trvali na tom, že pri rozhodnutí o trovách konania súdy nesprávne postupovali podľa § 142 ods. 2 O.s.p. Správne mali vec, z hľadiska náhrady trov konania, posúdiť podľa § 147 ods. 1 O.s.p., lebo trovy konania vznikli jednoznačne zavinením žalobcu (tento sa vec nesnažil riešiť dohodou), pričom z celého priebehu konania je zrejmé, že žalobcovi nezadali príčinu k podaniu návrhu na súd. Rozhodnutia odvolacieho súdu považovali za nespravodlivé, ktoré zmätočne interpretujú zmysel zákonnej úpravy uvedenej v § 142 ods. 2 O.s.p. Pokiaľ ide o uznesenie krajského súdu z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07 navyše namietali, že znalecké dokazovanie bolo súdom nariadené na základe skutkových a právnych tvrdení výlučne žalobcu, ktoré sa však znaleckým dokazovaním nepotvrdili. Na jeho základe v tejto časti predmetu konania súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Trovy štátu mal preto znášať výlučne žalobca. Okrem toho súdy nižších stupňov mali konať aj o trovách štátu v súlade s § 166 ods. 1 a 2 O.s.p. a rozhodnúť o nich do právoplatnosti rozsudku vo veci samej, čo sa však nestalo. Okresný aj krajský súd vydaním týchto rozhodnutí postupoval preto v rozpore so zákonom.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniam žalovaných uviedol, že ich dovolania sú proti napadnutým uzneseniam krajského súdu v zmysle § 239 O.s.p. neprípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolania podali účastníci konania, skúmal predovšetkým ich prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolania smerujú proti takým rozhodnutiam, proti ktorým nie sú prípustné, preto ich treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V posudzovanej veci žalovaní dovolaniami napadli rozhodnutia odvolacieho súdu vydané vo forme uznesenia.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného v tejto procesnej forme sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

- a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,
- b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,
- c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania, resp. odvolanie žalovaných odmietol. Dovolanie žalobcu teda nesmeruje proti takému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým by bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa. Dovolanie podľa § 239 ods. 1 O.s.p. preto nie je prípustné. Nejedná sa ani o uznesenia, vo výroku ktorých by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2

písm. a/ O.s.p.) a ani o prípady prípustnosti dovolania podľa písm. b/ a c/ ustanovenia § 239 O.s.p. Dovolanie preto ani podľa § 239 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Navyše v posudzovanej veci je nepochybné, že žalovaní napádajú dovolaniami uznesenia odvolacieho súdu, ktorými bolo rozhodnuté o trovách konania. Na uvedenú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p., v ktorom sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania aj proti uzneseniam odvolacieho súdu o trovách konania.

Dovolanie preto podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Pritom dôraz kládol na skúmanie tej vady, ktorej existenciu dovolatelia priamo namietali, t.j. existenciu vady uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Žalovaní videl odňatie možnosti konať pred súdom predovšetkým v tom, že odvolací súd ich odvolania prejednal bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. pojednávanie netreba nariaďovať, ak
a) sa odmieta odvolanie podľa § 218;

- b) sa zastavuje alebo prerušuje konanie;
- c) odvolanie smeruje proti uzneseniu;
- d) ide o rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony, o vyslovení prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti alebo o vyhlásení za mŕtveho;
- e) sa zrušuje rozhodnutie podľa § 221 ods. 1;
- f) odvolanie sa týka len trov konania, príslušenstva pohľadávky alebo jej zročnosti alebo predbežnej vykonateľnosti rozsudku;
- g) odvolanie smeruje proti rozsudku, ktorý rozhodol len o výžive maloletého dieťaťa;

Aj pre odvolacie konanie, obdobne ako pre konanie pred súdom prvého stupňa, zásadne platí, že na prejednanie odvolania predseda senátu nariadi pojednávanie. V odseku 2 vyššie citovaného zákonného ustanovenia sú taxatívne vymenované prípady, kedy odvolací súd nemusí na prejednanie odvolania pojednávanie nariadiť. O takýto prípad ide aj vtedy, ak odvolanie odvolateľa smeruje proti uzneseniu vydanému súdom prvého stupňa. Keďže z dikcie tohto zákonného ustanovenia nevyplýva, že odvolací súd nesmie v takýchto prípadoch pojednávanie na prejednanie odvolania nariadiť, odvolací súd sa nedopustí žiadneho pochybenia, ak aj v týchto prípadoch pojednávanie nariadi. Urobí tak najmä vtedy, ak to považuje vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, za potrebné. Ak však povinnosť súdu nariadiť na prejednanie veci (odvolania) nie je daná, nemôže zásadne tomu zodpovedajúci postup súdu naplniť predpoklady prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

V posudzovanej veci z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odvolania žalovaných v oboch prípadoch smerovali proti uzneseniam vydaným okresným súdom a že odvolací súd rozhodol v oboch prípadoch bez nariadenia pojednávania tak, že dovolaním napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdil (uznesením z 20. septembra 2007 odvolanie proti časti napadnutého výroku o úprave učtarne odmietol). Odvolací súd tak rozhodol v oboch prípadoch bez toho, že by v rámci odvolacieho konania doplňoval dokazovanie, pričom svoje potvrdzujúce rozhodnutia založil na rovnakých skutkových a právnych záveroch ako súd prvého stupňa.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd, pokiaľ nenariadiť na prejednanie odvolania žalovaných pojednávania, nepostupoval v rozpore so zákonom, ale práve naopak, postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 písm. c/ O.s.p., lebo odvolania smerovali proti uzneseniam vydaným okresným súdom. Keďže v odvolacom konaní nové dôkazy

nevykonával, žalovaným neznemožnil realizáciu ich základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vo väzbe na čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky. Nevylúčil žalovaných ani z možnosti vyjadriť sa k prípadným novým skutočnostiam, resp. z možnosti právne argumentovať, lebo svoje rozhodnutie nezaložil na iných, doposiaľ nikým netvrdených skutkových a právnych záveroch. Treba zdôrazniť, že do obsahu práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu ním navrhnutých dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď I. ÚS 98/1997). Neobstojí preto námietka dovolateľov, ktorou zdôvodňovali protiprávny postup odvolacieho súdu v tom, že odvolací súd mal z dôvodu nesprávneho hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa vo veci nariadiť pojednávanie, vykonanie dôkazov na ňom zopakovať v súlade s § 132 O.s.p. a že pri takomto dôslednom postupe by došiel k inému skutkovému záveru a z tohto dôvodu by aj zákonite musel dospieť k inému rozhodnutiu o trovách konania. Navyše, ak žalovaní svojimi odvolaniami nenapadli rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej, odvolací súd v rámci rozhodovania o trovách konania, nebol oprávnený preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov týkajúcich sa veci samej.

Z uvedeného je zřejmé, že v danom prípade odvolací súd tým, že odvolania žalovaných prejednal bez nariadenia pojednávania, neodňal im možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a nenaplnil tak predpoklady prípustnosti dovolania podľa tohto zákonného ustanovenia.

Pokiaľ žalovaní v dovolaniach vytýkali odvolaciemu súdu (tiež aj súdu prvého stupňa), že nesprávne posúdil mieru ich úspechu (neúspechu) v konaní, že vec nesprávne posúdil podľa § 142 ods. 2 O.s.p. (správne mali na vec aplikovať ustanovenie § 147 O.s.p.) a že v tej časti predmetu sporu, v ktorej rozhodnutie záviselo od znaleckého dokazovania, boli v celom rozsahu úspešní, t.j. trovy štátu mal znášať výlučne žalobca, treba uviesť, že uvedené námietky nespôsobujú existenciu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Týmito námietkami totiž žalovaní vytýkajú odvolaciemu súdu omyl pri aplikácii práva. Takúto námietku účastníka treba považovať za dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Takýto dôvod však sám osebe prípustnosť dovolania nezakladá.

Prípustnosť dovolania nezakladá rovnako ani námietka žalovaných týkajúca sa uznesenia Krajského súdu v Žiline z 20. septembra 2007 sp. zn. 5 Co 187/07 spočívajúca v tom, že súdy nižších stupňov rozhodli o trovách štátu v rozpore s ustanovením § 166 O.s.p. v spojení s § 151 O.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu, túto námietku treba považovať za tzv. inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a ktorá skutočnosť, rovnako ako omyl pri aplikácii práva, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti.

Žalovaní preto neopodstatnene namietali, že odvolací súd zaťažil konanie vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až d/, e/ a g/ § 237 O.s.p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

So zreteľom na vyššie uvedené dôvody možno uzavrieť, že dovolania žalovaných smerovali proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým prípustné nie sú (§ 239 O.s.p.); keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolania ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 veta prvá O.s.p.), bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutých rozhodnutí krajského súdu.

Žalobca mal v dovolacom konaní úspech, preto mu patrí právo na náhradu trov konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 4 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobcovi v dovolacom konaní trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo žalobca takýto návrh nepodal (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. júna 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

